# Europejskie Dni Dziedzictwa w Grajewskiej Izbie Historycznej

Grajewska Izba Historyczna po raz pierwszy przystąpiła do ogólnoeuropejskiego projektu Europejskie Dni Dziedzictwa.  Z tej okazji Robert Wróblewski wygłosił referat zatytułowany „Szczęśliwie ocalony”. Prelekcję poświęcono osobie podporucznika Ryszarda Jeleckiego.

---

Postać miała bardzo bogaty życiorys. W młodości działał w harcerstwie, był sportowcem. Wykład opierał się o zbiory rodzinne (żona prelegenta, jest wnuczką siostry „szczęśliwie ocalonego”). W 1939r. Ryszard Jelecki jako uczeń gimnazjum uczestniczył w walkach o Grodno. Został przydzielony do obrony przeciwlotniczej, ale był też sanitariuszem. W rezultacie został osadzony w obozie wojskowym. Prelegent przedstawił starania jego matki o wiadomości o synu. Ryszard Jelecki przeżył egzekucje w Grodnie. Potem przebywał w obozie w Ostaszkowie, z którego został zwolniony w listopadzie 1939r. Tym samym po raz drugi uratował się przed śmiercią. Następnie wrócił do okupowanego kraju. Próbował przekroczy granicę z Rumunią, ale został aresztowany. Umieszczono go w domu poprawczym w Kijowie. Miał tam przebywać 5 lat. W 1941r., po niemieckim ataku na Związek Radziecki, umieszczono go w obozie koło Kirowa. Dnia 5 marca 1942r. został zwolniony i następnie wstąpił do Armii Polskiej w Związku Radzieckim (11 pułk artylerii ciężkiej). Jego ojciec był również w armii gen. Władysława Andersa (późniejszy 2 Korpus Polski), był kancelistą w kwaterze głównej. Ukończył 4 klasę w Bar-Barze przy Junackiej Szkole Kadetów. Następnie brał udział w kampanii włoskiej. Szlak bojowy zaczął nad rzeką Sangro. Został ranny 22 maja 1944r. i przebywał w szpitalu. W sierpniu 1944r. na stadionie w Ankonie wręczono mu Krzyż Virtuti Militari, został skierowany na czteromiesięczny kurs do Centrum Wyszkolenia Armii w Maderze, który ukończył z 3 lokatą. Ożenił się w Włoszką, z którą miał dwie córki. Emigrował do Wielkiej Brytanii, a w od 1948r. mieszkał w Białymstoku. Pracował w ubezpieczeniach. Wstąpił do PZPR, dzięki czemu miał większe możliwości przy odwiedzaniu rodziny żony. W skutek wielu chorób przeszedł na rentę.  Prelekcji towarzyszyła prezentacja części odznaczeń Ryszard Jeleckiego.

*Europejskie Dni Dziedzictwa to największy w Europie projekt społeczno-edukacyjny, promujący wartość dziedzictwa kulturowego.  Jest to wspólna inicjatywa Rady Europy i Unii Europejskiej. Współorganizatorami akcji są: Narodowy Instytut Dziedzictwa oraz Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. EDD jest dofinansowane ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w  ramach Programu Wieloletniego  „Niepodległa” na lata 2017-2022.*